

MINISTERSTVO VNITRA
generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR

Č. j. MV-48101-1/PO-PVP-2021

Kódové označení: I-VDN

Praha 23. března 2021

Počet listů: 10

Schvaluje: genpor. Ing. Drahoslav Ryba

.....
Generální ředitel HZS ČR

Instruktor vyprošťování u dopravních nehod
(I-VDN)

Obsah:

1. Charakteristika kurzu	3
2. Cíle vzdělávání	3
3. Rozsah znalostí absolventa.....	3
4. Časová dotace.....	5
5. Podmínky pro zařazení.....	5
6. Materiální zajištění účastníků kurzu	5
7. Ukončení kurzu	6
8. Učební osnovy.....	6

1. Charakteristika kurzu

Kurz je určen pro příslušníky HZS ČR, kteří vykonávají funkci hlavního instruktora a hasiče-instruktora se specializací v oblasti vyprošťování u dopravních nehod (dále jen „VDN“) v souladu s ustanoveními Pokynu generálního ředitele HZS ČR č. 12/2021. Kurz je organizován nejvýše pro 16 účastníků v jedné třídě.

2. Cíle vzdělávání

Hlavním cílem je připravit účastníky teoreticky i prakticky v takovém rozsahu, aby byli po absolvování kurzu schopni kvalitně vést odbornou přípravu v oblasti VDN, popř. organizovat praktické výcviky nebo instrukčně metodická zaměstnání.

3. Rozsah znalostí absolventa

Zná:

- optimální formy provádění odborné přípravy s ohledem na cíle odborné přípravy a úroveň účastníků kurzu,
- informační zdroje pro získávání podkladů pro odbornou přípravu a je schopen je převést do výukových materiálů pro odbornou přípravu,
- technické prostředky pro VDN, zásady jejich bezpečného používání a běžné údržby v rozsahu návodu výrobce,
- postupy při vyprošťování, jejich časovou náročnost a bezchybné provedení,
- náhradní možnosti řešení v případě selhání navrhovaného postupu vyproštění,
- mechanismy úrazů zraněných osob,
- zásady manipulace se zraněnou osobou, polohování,
- zásady komunikace se zraněnou osobou,
- zásady spolupráce se složkami IZS v místě zásahu a spolupráci s orgány Policie ČR při objasňování příčin dopravních nehod,
- konstrukční prvky běžných osobních, nákladních a kolejových vozidel a vozidel hromadné dopravy,
- obecné taktické postupy při dopravních nehodách a taktické postupy při nehodách vozidel s alternativními pohony (LPG, CNG, vodík nebo vozidla s elektrickým nebo hybridním pohonem).

Je seznámen:

- s organizační strukturou v oblasti VDN v HZS ČR a kompetencemi jednotlivých úrovní,

- s ustanoveními Pokynu generálního ředitele HZS ČR č. 12/2021 k činnosti jednotek požární ochrany při vyprošťování u dopravních nehod, Soubory typových činností složek IZS (STČ 08/IZS, STČ 09/IZS, STČ 10/IZS, STČ 15/IZS) a dalšími předpisy, majícími vazbu na organizování odborné přípravy, výcviků, školení a seminářů,
- s nejnovějšími trendy v oblasti vývoje technických prostředků pro VDN,
- s nouzovými postupy vyprošťování, včetně míry rizika, kterou přinášejí,
- s prostředky, využitelnými pro ošetřování a transport zraněné osoby,
- s právními předpisy ve vazbě na poskytování a sdílení informací,
- s hlavními zásadami správného velení a faktory, ovlivňujícími rozhodovací proces na místě dopravní nehody,
- s nejčastějšími chybami při používání hydraulického vyprošťovacího zařízení a technických prostředků pro vyprošťování,
- s projevy požáru vozidel s pohonem na LPG, vozidel s alternativním pohonem a dalšími nebezpečími, která se u těchto vozidel mohou vyskytnout.

Umí:

- organizovat odbornou přípravu a kvalitně ji vést,
- předávat vhodnou formou aktuální informace z oblasti VDN,
- rozhodnout na základě situace u dopravní nehody o organizaci místa zásahu a nejefektivnějším postupu vyproštění zraněné osoby, včetně náhradních alternativ,
- připravovat materiály k provádění odborné přípravy, vyhledávat relevantní informace a zpracovávat je,
- bezpečně používat technické prostředky pro VDN v souladu s návodem výrobce a tyto zásady dodržovat, předávat ostatním a při výcviku vyžadovat,
- vyhodnotit rizika z prováděné činnosti na místě dopravní nehody a včas přijmout opatření k předcházení úrazům,
- poskytovat první pomoc zraněné osobě při vyprošťování,
- poskytovat první psychologickou pomoc osobám zasaženým mimořádnou událostí,
- efektivně využít konstrukční prvky vozidla při vyprošťování osob,
- reálně nasimulovat dopravní nehodu pro potřeby nácviku konkrétního postupu vyproštění.

4. Časová dotace

Předmět		Počet hodin
Organizace kurzu – zahájení		1
1.	Organizace pravidelné odborné přípravy	2
2.	Technické postupy při vyprošťování u dopravních nehod	5
3.	Zdravotnická a psychologická příprava	3
4.	Taktické postupy při vyprošťování u dopravních nehod	6
5.	Praktický výcvik	5
Závěrečná zkouška a závěr kurzu		2
Celkem		24 hodin (3 dny)

V pravomoci ředitele vzdělávacího zařízení / organizátora kurzu je možnost úpravy obsahu učiva do 10 % rozsahu.

Pozn.: 1 hodina = 1 vyučovací hodina v rozsahu 45 minut.

5. Podmínky pro zařazení

Do kurzu smí být zařazen uchazeč s platným osvědčením z kurzu Nástupní odborný výcvik (NOV), který vykonává činnosti hlavního instruktora nebo hasiče-instruktora v oblasti VDN nebo se na výkon těchto činností připravuje.

6. Materiální zajištění účastníků

Účastník kurzu musí mít u sebe doklady a vybavení pro účely výuky. Pro pobyt ve vzdělávacím zařízení / v zařízení organizátora kurzu musí být vybaven naturálními náležitostmi v rozsahu stanoveném v povolání do kurzu.

6.1 Doklady

- osobní doklady, služební průkaz,
- průkaz pojištěnce,
- potvrzení o zdravotní způsobilosti účastníka.

6.2 Vybavení pro účely výuky

- sešity,
- USB flash disk,
- psací a kreslicí potřeby.

6.3 Naturální náležitosti

- pracovní stejnokroj II,
- zásahový oděv, zásahová obuv, přilba, kukla, rukavice pro technické zásahy, respirátor.

Vzdělávací zařízení / organizátor kurzu může vyžadovat i další náležitosti, které budou uvedeny v povolání do kurzu.

7. Ukončení kurzu

Ukončení kurzu je provedeno formou závěrečné zkoušky před zkušební komisí, jmenovanou ředitelem vzdělávacího zařízení / organizátorem kurzu. Závěrečná zkouška je teoretická ústní s možností doplnění praktickým úkolem.

7.1 Doklad o ukončení kurzu

Dokladem o ukončení kurzu je potvrzení o absolvování specializačního kurzu. Potvrzení má neomezenou platnost, úroveň znalostí si absolvent obnovuje pravidelnou odbornou přípravou a účastí na instrukčně metodických zaměstnáních.

8. Učební osnovy

Tyto učební osnovy nabývají účinnosti dnem schválení a k témuž dni se zrušují učební osnovy kurzu Instruktor vyprošťování u dopravních nehod (I-VDN), vydané pod čj. MV-161244-1/PO-IZS-2019 ze dne 30. prosince 2019.

Vysvětlivky:

U = učebna

VP = výcviková plocha

T = teorie

P = praxe

Učební osnovy kurzu Instruktor vyprošťování u dopravních nehod				Počet hodin: 24	
Organizace kurzu - zahájení				Počet hodin: 1	
Téma číslo	Počet hodin	Místo výuky	Způsob výuky	Téma výuky	Poznámky
	1	U	T	Zahájení kurzu <ul style="list-style-type: none"> - rozvrh hodin, - cíle a zaměření kurzu, - denní řád. 	

Učební osnovy kurzu Instruktor vyprošťování u dopravních nehod				Počet hodin: 24	
Předmět 1 – Organizace pravidelné odborné přípravy				Počet hodin: 2	
Téma číslo	Počet hodin	Místo výuky	Způsob výuky	Téma výuky	Poznámky
1	2	U	T	Organizace pravidelné odborné přípravy <ul style="list-style-type: none"> - organizační struktura – pracovní skupina Vyprošťování, hlavní instruktor, hasič-instruktor, hasič, - právní předpisy – ve vztahu k organizaci a přípravě výcviků, školení a seminářů, - předávání a sdílení informací, - formy provádění odborné přípravy – přednáška, výcvik, exkurze, ukázka, - zdroje a materiály k přípravě podkladů pro odbornou přípravu, - tvorba prezentací, úprava fotografií, videí a tvorba animací, - časové intervaly a periodičita pravidelné odborné přípravy. 	

Učební osnovy kurzu Instruktor vyprošťování u dopravních nehod				Počet hodin: 24	
Předmět 2 – Technické postupy při vyprošťování u dopravních nehod				Počet hodin: 5	
Téma číslo	Počet hodin	Místo výuky	Způsob výuky	Téma výuky	Poznámky
2.1	3	U	T	Technické prostředky pro VDN <ul style="list-style-type: none"> - přehled technických prostředků, používaných při zásazích u dopravních nehod, - používání technických prostředků pro VDN, jejich obsluha, zásady bezpečnosti a předcházení úrazům, - údržba technických prostředků pro VDN v souladu s návodem výrobce. 	
2.2	2	U/VP	T/P	Postupy vyprošťování u dopravní nehody <ul style="list-style-type: none"> - přehled možných postupů vyprošťování, - přehled preferovaných postupů vyproštění, - správné provedení, nejčastější chyby při výcviku. 	

Učební osnovy kurzu Instruktor vyprošťování u dopravních nehod				Počet hodin: 24	
Předmět 3 – Zdravotnická a psychologická příprava				Počet hodin: 3	
Téma číslo	Počet hodin	Místo výuky	Způsob výuky	Téma výuky	Poznámky
3.1	2	U	T	První pomoc při VDN <ul style="list-style-type: none"> – mechanismy úrazů a jejich ošetřování, – manipulace se zraněným, polohování, – prostředky pro ošetřování a transport zraněné osoby. 	
3.2	1	U	T	Psychologie na místě dopravní nehody (DN) <ul style="list-style-type: none"> – faktory, které mohou ovlivňovat situaci na místě zásahu, – zásady komunikace s postiženým, nejčastější chyby, způsoby uklidňování postiženého, tipy pro udržení komunikace, – psychologie v zasahujícím týmu na místě DN, jeho motivace, koncentrace, – zásady komunikace s ostatními účastníky DN, – poskytování informací médiím nebo nezúčastněným osobám, sociální sítě. 	

Učební osnovy kurzu Instruktor vyprošťování u dopravních nehod				Počet hodin: 24	
Předmět 4 – Taktické postupy při vyprošťování u dopravních nehod				Počet hodin: 6	
Téma číslo	Počet hodin	Místo výuky	Způsob výuky	Téma výuky	Poznámky
4.1	2	U	T	Taktické zásady při VDN – zásady velení, – rozhodovací proces: <ul style="list-style-type: none"> • identifikace nebezpečí, • časová priorita, • efektivita zvoleného postupu, – nebezpečné látky u DN, – případové studie reálných zásahů.	
4.2	1	U	T	Osobní vozidla, nákladní vozidla, autobusy, vlaky a tramvaje ve vazbě na rozhodovací proces – konstrukce vozidel, – deformační zóny, – poloha vozidla, – poloha zraněného, – návrh postupu řešení konkrétní situace.	
4.3	1	U	T	Nejčastější chyby při VDN – z taktického hlediska, – z hlediska obsluhy technických prostředků.	
4.4	2	U	T	Požáry vozidel – vozidla s benzínovým a diesellovým pohonem, – vozidla s pohonem na LPG, CNG a vodík, – vozidla s elektrickým pohonem, – hybridní vozidla.	

Učební osnovy kurzu Instruktor vyprošťování u dopravních nehod				Počet hodin: 24	
Předmět 5 – Praktický výcvik				Počet hodin: 5	
Téma číslo	Počet hodin	Místo výuky	Způsob výuky	Téma výuky	Poznámky
5	5	VP	P	Řešení modelových situací <ul style="list-style-type: none"> – nácvik organizace a vedení výcviku, – dodržování bezpečnostních zásad při práci s hydraulickými nástroji, – rozhodovací proces na místě dopravní nehody, – správné provádění vyprošťovacích prací, – stavba scénářů. 	

Učební osnovy kurzu Instruktor vyprošťování u dopravních nehod				Počet hodin: 24	
Závěrečná zkouška a závěr kurzu				Počet hodin: 2	
Téma číslo	Počet hodin	Místo výuky	Způsob výuky	Téma výuky	Poznámky
	2	U	T/P	Závěrečná zkouška <ul style="list-style-type: none"> – samostatný přednes na určené téma. 	